

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **Slovenská konsolidačná, a.s.**, so sídlom v Bratislave, Cintorínska č. 21, IČO: 35 776 005, proti povinnému **DELTA-H, a.s., Košice**, so sídlom Vstupný areál VSŽ, Košice, IČO: 31 655 386, o vymożenie **134,19 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. Er 422/2001, o dovolaní súdneho exekútora JUDr. Ing. Karola Mihala, so sídlom Exekútorského úradu v Košiciach, Hraničná č. 2, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 4. marca 2013, sp. zn. 16 CoE 120/2013, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo 4. marca 2013, sp. zn. 16 CoE 120/2013 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II uznesením z 31. júla 2012, č. k. Er 422/2001-30 podnet súdneho exekútora na zastavenie exekúcie zamietol. V odôvodnení uviedol, že súdny exekútor podal podnet na zastavenie exekúcie z dôvodu nemajetnosti povinného, t. j. že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Súd však z exekučného spisu (Ex 107/2001) zistil, že súdny exekútor po doručení poverenia na vykonanie exekúcie dostatočne nepreveroval majetkové pomery povinného. Jeho jediným úkonom bola výzva, ktorou povinného požiadal o súčinnosť. Vychádzajúc z uvedeného súd dospel k záveru o nesplnení podmienok pre zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h/ zákona č. 233/1995 Zb. zákona o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“).

Krajský súd v Košiciach uznesením zo 4. marca 2013, sp. zn. 16 CoE 120/2013 v zmysle § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. odmietol odvolanie súdneho exekútora JUDr. Ing. Karola Mihala smerujúce proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým bol zamietnutý jeho

podnet na zastavenie exekúcie (uznesenie Okresného súdu Košice II z 31. júla 2012, č. k. Er 422/2001-30). Uviedol, že v zmysle § 235 ods. 5 v spojení s § 37 ods. 1 Exekučného poriadku, účinného do 31. januára 2002, účastníkmi exekučného konania sú oprávnený a povinný. Exekučný poriadok súdnemu exekútorovi nepriznáva postavenie účastníka konania (do 31. januára 2002), tento nemohol byť preto ani osobou oprávnenou na podanie odvolania, preto jeho dovolanie v zmysle § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. odmietol.

Uznesenie odvolacieho súdu napadol súdny exekútor dovolaním, jeho prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) z dôvodu, že odvolací súd je ho odvolanie odmietol bez toho, aby k tomu boli splnené podmienky, čo zakladá porušenie práv na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Za nesprávny označil záver súdu, že súdny exekútor nie je účastníkom konania, a preto nemá právo podať odvolanie. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. 3 M Cdo 13/2007, sp. zn. 1 Cdo 93/2006, sp. zn. 5 Cdo 123/2012, sp. zn. 2 Cdo 205/2011, 6Cdo 147/2012, 7 Cdo 125/2012, 3Cdo 199/2012 a iné). Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Oprávnená a povinný sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), predovšetkým skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p.

je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol súdny exekútor dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie súdneho exekútora. Dovolanie súdneho exekútora preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nie je prípustné.

Prípustnosť (i dôvodnosť) dovolania súdneho exekútora by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e / a g/ O.s.p. súdny exekútor netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Súdny exekútor v dovolaní namieta, že v danom prípade mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané mu v konaní za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť aj odmietnutím odvolania odvolacím súdom,

ak pre to neboli dané procesné predpoklady (viď tiež R 23/1994, obdobne tiež R 51/1996, R 55/2006). O taký prípad v prejednávanej veci ide.

Odmietnutie odvolania v preskúmvanej veci odvolací súd zdôvodnil výslovne jeho subjektívnou neprípustnosťou, keď súdneho exekútora nepovažoval za osobou oprávnenú na podanie odvolania (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), pretože procesnoprávna úprava do 31. januára 2002 (Exekučný poriadok) súdnemu exekútorovi nepriznávala postavenie účastníka exekučného konania.

Takto vyslovený všeobecný názor o subjektívnej neprípustnosti odvolania podaného súdnym exekútorom v exekučnom konaní však nie je podľa dovolacieho súdu správny.

Dovolací súd sa zaoberal správnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska naplnenia subjektívnych medzí odvolania (bez toho, aby zároveň skúmal i medze objektívne), a to výlučne (len) z dôvodov, z ktorých vychádzal odvolací súd - t. j. či súdny exekútor (vo všeobecnosti) môže mať v exekučnom konaní procesné postavenie účastníka konania, a či mu v tomto procesnom postavení prislúcha právo na podanie riadneho opravného prostriedku (odvolania).

Odvolací súd v tomto smere zaujal názor, v ktorom nepripustil (resp. absolútne vylúčil) možnosť, aby sa súdny exekútor mohol stať účastníkom exekučného konania, ktoré sa začalo do 31. januára 2002 (§ 235 ods. 2 Exekučného poriadku), v takto začatých a prebiehajúcich konaniach preto súdnemu exekútorovi nepriznal právo na podanie odvolania. S týmto názorom sa dovolací súd nestotožňuje z nasledujúcich dôvodov:

Možno súhlasiť so záverom, že účastníctvo v exekučnom konaní je z pohľadu procesnej teórie vymedzené, tzv. druhou definíciou účastníctva v civilnom konaní tak, že účastníkmi exekučného konania sú tí, ktorých za účastníkov konania označuje zákon. V exekučnom konaní je to predovšetkým ustanovenie § 37 ods. 1 Exekučného poriadku, ktoré vymedzuje jeho účastníkov. Vychádza sa pritom z toho, že účastníkom má byť taký okruh subjektov, ktorých sa konanie priamo dotýka. Z uvedeného hľadiska zákon za účastníkov exekučného konania označuje vždy oprávneného a povinného. Exekučné konanie sa svojou povahou často dotýka práv väčšieho okruhu osôb ako len povinného a oprávneného. Takto dotknuté osoby exekúciou nie sú síce účastníkmi konania v celom jeho rozsahu, ale zákon

im priznáva účastníctvo pre určitý úsek konania alebo na jednotlivom úkone (napr. manžel povinného sa stáva účastníkom pre úsek exekúcie, v ktorom sa postihujú veci patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a podobne). Postavenie takýchto osôb v konaní nie je samoučelné, a spravidla sa spája s možnosťou ich aktívneho pôsobenia na výsledok konania (resp. toho ktorého štádia exekučného konania, alebo jeho etapy) v záujme ochrany vlastných práv a im priznaných právom chránených záujmov. Takto vyjadrený procesnoprávny status nemožno označiť inak ako účastníctvo, ku ktorému prirodzene patrí právna možnosť v podobe uplatnenia príslušných procesných prostriedkov (nástrojov), v civilnom práve označovaných ako opravných prostriedkov, pravda v prípadoch, kedy to zákon dovoľuje (objektívne medze opravných prostriedkov).

Rovnako aj súdnemu exekútorovi patrí postavenie účastníka konania s možnosťou uplatnenia opravných prostriedkov tam, kde to zákon dovoľuje. Postavenie inej osoby ako účastníka konania pre určitú etapu (časť exekučného) konania je potrebné vždy vyvodiť z konkrétnej procesnej situácie (porovnaj obdobne napr. Najvyšší súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 205/2011, sp. zn. 6 Cdo 121/2012). Názor odvolacieho súdu, ktorý absolútne nepripúšťa (resp. diskvalifikuje) možnosť účastníctva v exekučnom konaní iných subjektov, než tých ktorí boli výslovne uvedení v ustanovení § 37 ods. 1 Exekučného poriadku v znení do 31. januára 2002 nie je preto správny ani ústavne konformný (súladný) najmä so zreteľom na znenie čl. 46 Ústavy SR. Je totiž nezdôvodniteľné (neakceptovateľné), aby sa niekomu (komukoľvek) odobrala možnosť priamo presadzovať svoje práva, ak o nich bolo rozhodnuté. Vyjadrená je tým i materiálna ochrana práva na súdnu ochranu ako základného ľudského práva v právnom štáte. I keď zo zákona nevyplýva, že by účastníkom konania mal byť i ďalší účastník konania, t.j. skutočnosť, že zákon výslovne neoznačuje niekoho za účastníka konania, neznamena, že s ním konajúci súd nemôže v prípade potreby konať, ak sa účinky jeho postupu alebo rozhodovania týkajú základných práv, ktoré má takáto osoba zaručené v ústave alebo medzinárodnej zmluve (porovnaj napr. I. ÚS 219/2007, obdobne Najvyšší súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 164/2011, sp. zn. 7 Cdo 221/2012). Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky tiež vyplýva, že právo súdneho exekútora na náhradu trov exekučného konania možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. IV. ÚS 200/2007, II. ÚS 272/2008, III. ÚS 52/2009).

Výskyt niektorej z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. je zo zákona nielen dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto

vadou postihnutom, ale zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na zistenú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. februára 2014

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková